

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji

w dziedzinie

GINEKOLOGII ONKOLOGICZNEJ

dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty
w dziedzinie położnictwa i ginekologii

AKTUALIZACJA 2018

Z upoważnienia Ministra Zdrowia
DYREKTOR
Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Jakub Berezowski

13 LIS. 2018

Warszawa 2014

*zgodnie z załącznikiem nr 5, pkt I „Wykaz specjalizacji lekarskich”, lp. 29 do rozporządzenia
Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów
(Dz. U. poz. 26)*

Program specjalizacji opracował zespół ekspertów w składzie:

1. Prof. dr hab. Włodzimierz Sawicki – konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej;
2. Prof. dr hab. Ewa Nowak-Markwitz – przedstawiciel konsultanta krajowego;
3. Prof. dr hab. Mariusz Bidziński – przedstawiciel konsultanta krajowego;
4. Prof. dr hab. Marek Spaczyński – przedstawiciel konsultanta krajowego;
5. Dr hab. Krzysztof Cendrowski – przedstawiciel konsultanta krajowego;
6. Prof. dr hab. Przemysław Oszukowski – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego;
7. Prof. dr hab. Janina Markowska – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Ginekologii Onkologicznej;
8. Dr n. med. Wojciech Cnota – przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej;
9. Prof. dr hab. Grzegorz Jakiel – przedstawiciel Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.

I. CELE SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

1. Uzyskane kompetencje zawodowe

Celem szkolenia specjalizacyjnego jest uzyskanie szczególnych kwalifikacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej umożliwiających zgodnie ze współczesną wiedzą:

- 1) rozpoznanie i leczenie chorych na nowotwory kobiecych narządów płciowych metodami chirurgicznymi oraz skojarzonymi z leczeniem systemowym (chemioterapia, hormonoterapia, terapia molekularnie celowana);
- 2) współpracę z lekarzami specjalistami w dziedzinie radioterapii onkologicznej w leczeniu nowotworów kobiecych narządów płciowych z wykorzystaniem radioterapii;
- 3) rozpoznanie i leczenie nowotworów piersi we współpracy ze specjalistami w dziedzinie onkologii klinicznej i radioterapii onkologicznej;
- 4) wnioskowanie o potrzebie rehabilitacji leczniczej, niezdolności do pracy zarobkowej, uszczerbku na zdrowiu oraz niepełnosprawności z powodu rozpoznanych i leczonych chorób nowotworowych kobiecych narządów płciowych i nowotworów piersi;
- 5) przygotowanie specjalistycznych opinii, zaświadczeń i wniosków dotyczących leczonych chorych;
- 6) udzielanie konsultacji lekarskich w zakresie ginekologii onkologicznej;
- 7) prowadzenie promocji zdrowia w zakresie zapobiegania chorobom nowotworowym;
- 8) prowadzenie samodzielnej pracy w ambulatorium, oddziale lub klinice zajmującej się leczeniem chorych na nowotwory kobiecych narządów płciowych i nowotwory piersi;
- 9) kierowanie szkoleniem specjalizacyjnym w dziedzinie ginekologii onkologicznej;
- 10) kierowanie oddziałem lub poradnią o profilu ginekologii onkologicznej;
- 11) prowadzenie szkolenia przed- i podyplomowego w dziedzinie ginekologii onkologicznej;
- 12) kierowanie eksperymentami medycznym, w tym badaniami klinicznymi z zakresu nowotworów narządów płciowych kobiecych i nowotworów piersi.

2. Uzyskane kompetencje społeczne

Lekarz w czasie szkolenia specjalizacyjnego kształtuje i rozwija postawę etyczną oraz doskonali pożądane cechy osobowości, takie jak:

- 1) kierowanie się w swoich działaniach nadrzędną zasadą dobra chorego;

- 2) respektowanie społecznie akceptowanego systemu wartości oraz zasad deontologicznych;
- 3) umiejętność podejmowania decyzji oraz gotowość wzięcia odpowiedzialności za postępowanie swoje i powierzonego sobie zespołu;
- 4) umiejętność właściwej organizacji pracy własnej i harmonijnej współpracy w zespole;
- 5) umiejętność nawiązywania relacji z pacjentem oraz rodziną i opiekunem pacjenta, z poszanowaniem godności osobistej oraz różnicowania kulturowego, etnicznego i społecznego;
- 6) znajomość psychologicznych uwarunkowań relacji lekarz-pacjent;
- 7) umiejętność przekazywania informacji o stanie zdrowia, rokowaniach i postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznym.

II. WYMAGANA WIEDZA

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie ginekologii onkologicznej wykaże się znajomością przedstawionej poniżej wiedzy z zakresu:

- 1) chirurgii w ginekologii onkologicznej;
- 2) chirurgii przewodu pokarmowego;
- 3) chirurgii urologicznej;
- 4) chirurgii piersi i chirurgii rekonstrukcyjnej;
- 5) podstaw radioterapii nowotworów narządów płciowych kobiety i piersi;
- 6) chemioterapii nowotworów narządów płciowych kobiety i piersi;
- 7) cytologii i histopatologii nowotworów;
- 8) diagnostyki obrazowej i scyntygraficznej;
- 9) biologii molekularnej i genetyki;
- 10) medycyny paliatywnej;
- 11) zasad profilaktyki oraz zwalczania zakażeń szpitalnych i racjonalnej antybiotykoterapii

III. WYMAGANE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie ginekologii onkologicznej wykaże się umiejętnościami:

- 1) zebrania wywiadu onkologicznego, w tym rodzinnego;
- 2) pobrania materiału do badania cytologicznego oraz histopatologicznego z obszaru miednicy mniejszej i/lub jamy brzusznej oraz piersi;
- 3) interpretacji badań wykonywanych w technikach obrazowych, izotopowych, cytologicznych, histopatologicznych;
- 4) ustalenia rozpoznania, klinicznego stopnia zaawansowania i rokowania dla poszczególnych jednostek onkologicznych;
- 5) współpracy z patologiem i radioterapeutą w procesie skojarzonego leczenia nowotworów narządów płciowych kobiety oraz nowotworów piersi;
- 6) operowania z intencją wyleczenia lub operowania paliatywnego nowotworów kobiecych narządów płciowych i piersi;
- 7) wykonania podstawowych operacji chirurgii rekonstrukcyjnej;
- 8) rozpoznawania rodzajów bólu, oceny klinicznej (w tym ilościowa i jakościowa) oraz wiedzę na temat aktualnych zasad leczenia bólu wg WHO.

IV. FORMY I METODY SZKOLENIA

A – Kursy specjalizacyjne

Uwaga: Lekarz uzyska zaliczenie tylko tych kursów, które zostały wpisane na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych, publikowaną corocznie na stronie internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl.

Czas trwania kursów jest określony w dniach i godzinach dydaktycznych, przy czym 1 godzina dydaktyczna = 45 minut. Łączny czas trwania poszczególnych zajęć dydaktycznych w trakcie jednego dnia kursu nie może przekraczać 8 godzin dydaktycznych.

Wybrane kursy specjalizacyjne mogą być realizowane w formie e-learningowej.

1. Kurs wprowadzający: „Wprowadzenie do specjalizacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia nowotworów;
- 2) znajomość zasad *Evidence-based-medicine*;
- 3) podstawy biologii molekularnej i genetyki nowotworów;
- 4) wprowadzenie do zagadnień klinicznych nowotworów narządów płciowych kobiecych i piersi (diagnostyka i stopniowanie nowotworów, zasady chirurgii onkologicznej, zasady radioterapii nowotworów, zasady leczenia systemowego nowotworów – chemoterapia, hormonoterapia, immunoterapia, a także zasady leczenia wspomagającego w onkologii).

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych), w pierwszym roku szkolenia.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

2. Kurs: „Patologia nowotworów”

Zakres wiedzy:

- 1) zasady pobierania i utrwalania materiału do badań histopatologicznych;
- 2) podstawy klasyfikacji i mianownictwa nowotworów;
- 3) właściwości biologiczne nowotworów;
- 4) nowoczesne techniki stosowane do różnicowania nowotworów;
- 5) znaczenie typu histologicznego, stopnia złośliwości i stopnia zróżnicowania nowotworów w procesie leczenia;
- 6) zasady współpracy klinicysty i patologa.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

3. Kurs: „Podstawy molekularne i genetyczne oraz aspekty immunologiczne chorób nowotworowych”

Zakres wiedzy:

- 1) molekularne podstawy rozwoju chorób nowotworowych;
- 2) diagnostyka molekularna nowotworów;
- 3) nowotwory uwarunkowane rodzinnie;
- 4) podstawy genetyki i diagnostyki genetycznej nowotworów;
- 5) zasady poradnictwa genetycznego;
- 6) immunologia nowotworów;
- 7) rola czynników wzrostu, wirusów i hormonów w etiologii nowotworów;
- 8) podstawy biologiczne lekooporności nowotworów.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

4. Kurs: „Diagnostyka obrazowa nowotworów narządów płciowych kobiecych i piersi”

Zakres wiedzy:

- 1) podstawy diagnostyki obrazowej nowotworów narządów płciowych kobiecych;
- 2) podstawy diagnostyki obrazowej nowotworów piersi;
- 3) diagnostyka obrazowa najczęstszych powikłań zabiegów chirurgicznych;
- 4) najczęstsze błędy w interpretacji badań obrazowych.

Czas trwania kursu: 3 dni (24 godziny dydaktyczne), w tym 1 dzień – diagnostyka ultrasonograficzna, 1 dzień – zastosowanie tomografii komputerowej w diagnostyce oraz 1 dzień – zastosowanie rezonansu magnetycznego w diagnostyce.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

5. Kurs: „Podstawy radioterapii nowotworów”

Zakres wiedzy:

- 1) podstawy fizyki promieniowania jonizującego i radiobiologii;
- 2) ochrona radiologiczna;
- 3) zasady leczenia radykalnego i paliatywnego;
- 4) podstawy wiedzy klinicznej z zakresu radioterapii nowotworów narządów płciowych kobiecych i nowotworów piersi;
- 5) klasyfikacja powikłań radioterapii i zasady leczenia tych stanów chorobowych.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin dydaktycznych), w tym 1 dzień – teleterapia oraz 1 dzień – brachyterapia.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

6. Kurs: „Podstawy chemioterapii nowotworów narządów płciowych kobiecych i nowotworów piersi”

Zakres wiedzy:

- 1) zasady farmakologii cytostatyków;
- 2) zasady leczenia systemowego;
- 3) lekooporność nowotworów;
- 4) powikłania chemioterapii i zasady ich leczenia;
- 5) ocena efektów leczenia systemowego (wznowy, kryteria RECIST, platynooporność, platynowrażliwość);
- 6) leki biologicznie celowane i ich wykorzystanie w nowotworach narządów płciowych kobiecych i piersi.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

7. Kurs: „Podstawy intensywnej terapii i leczenia wspomagającego”

Zakres wiedzy:

- 1) zaburzenia hemostazy (powikłania zakrzepowo-zatorowe, zespół rozsianego, śródnaczyniowego wykrzepiania) – rozpoznanie i leczenie;
- 2) zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i gospodarki wodno-elektrolitowej – rozpoznanie i leczenie;
- 3) postępowanie z chorymi z towarzyszącą niewydolnością wątroby i/lub nerek;
- 4) postępowanie z chorymi z towarzyszącą cukrzycą, chorobami tarczycy i niewydolnością krążenia;
- 5) leczenie zakażeń i powikłań septycznych;
- 6) leczenie parenteralne;
- 7) krwiolecznictwo;
- 8) zasady resuscytacji.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

8. Kurs: „Zasady leczenia paliatywnego oraz opieki nad chorymi w terminalnym okresie choroby”

Zakres wiedzy:

- 1) zasady leczenia przeciwbólowego;
- 2) metody zapobiegania innym objawom w terminalnej fazie choroby nowotworowej;
- 3) podstawy psychoonkologii;
- 4) organizacja opieki paliatywnej i hospicyjnej w Polsce.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

9. Kurs: „Nowotwory szyjki macicy”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady rozpoznawania i leczenia wznowy nowotworowej;
- 5) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

10. Kurs: „Nowotwory trzonu macicy”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady leczenia wznowy nowotworowej;
- 5) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

11. Kurs: „Nowotwory jajnika, jajowodu i otrzewnej”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady nowoczesnego leczenia systemowego;
- 5) zasady leczenia wznowy nowotworowej;
- 6) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

12. Kurs: „Nowotwory sromu i pochwy”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza, aspekty genetyczne;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady leczenia wznowy nowotworowej;

5) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

13. Kurs: „Ciężowa choroba trofoblastyczna”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza, aspekty genetyczne;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady leczenia wznowy nowotworowej;
- 5) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

14. Kurs: „Nowotwory piersi”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, patogeneza, aspekty genetyczne;
- 2) diagnostyka patomorfologiczna;
- 3) zasady leczenia chirurgicznego i skojarzonego;
- 4) zasady nowoczesnego leczenia systemowego;
- 5) zasady leczenia wznowy nowotworowej;
- 6) zasady obserwacji po leczeniu.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

15. Kurs: „Chirurgia i endoskopia w ginekologii onkologicznej”

Zakres wiedzy:

- 1) zastosowanie leczenia chirurgicznego w pierwotnym i skojarzonym leczeniu nowotworów złośliwych kobiecych narządów płciowych w zależności od klinicznego stopnia zaawansowania (FIGO);
- 2) zasady elektrochirurgii;
- 3) instrumentarium endoskopowe;
- 4) zasady wykorzystania laparoskopii i histeroskopii w ginekologii onkologicznej.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

16. Kurs: „Nowotwory w ciąży”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia;
- 2) zasady leczenia nowotworów narządów płciowych kobiecych i piersi w ciąży;
- 3) metody oszczędzającego postępowania chirurgicznego.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

17. Kurs podsumowujący (atestacyjny): „Ginekologia onkologiczna”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia i profilaktyka nowotworów;
- 2) znaczenie badań molekularnych w procesie diagnostyczno-terapeutycznym nowotworów;
- 3) metody diagnostyki patomorfologicznej;
- 4) metody diagnostyki obrazowej i scyntygraficznej nowotworów;
- 5) formalno-prawne zasady działalności lekarskiej;
- 6) aktualny stan wiedzy na temat skojarzonego leczenia nowotworów narządów płciowych kobiety oraz nowotworów piersi.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin dydaktycznych), w ostatnim roku szkolenia specjalizacyjnego.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

18. Kurs: „Ratownictwo medyczne”

Cel kursu:

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu kursu wykaże się znajomością zaawansowanych technik resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz ratunkowego leczenia urazów.

Zakres wiedzy:

Dzień I. Wprowadzenie do medycyny ratunkowej, mechanizmy powstawania bólu oraz metody kontroli bólu przewlekłego:

- 1) historia rozwoju medycyny ratunkowej;
- 2) założenia organizacyjne i zadania medycyny ratunkowej we współczesnych systemach ochrony zdrowia, podstawy prawne w Polsce;
- 3) struktura, organizacja i funkcjonowanie szpitalnego oddziału ratunkowego;
- 4) epidemiologia nagłych zagrożeń zdrowia i życia;
- 5) monitorowanie funkcji życiowych i ocena kliniczna pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym;
- 6) śródszpitalna segregacja medyczna – *triage* śródszpitalny, dokumentacja medyczna, ruch chorych w SOR;
- 7) definicja i patomechanizm bólu przewlekłego;
- 8) klasyfikacja bólu;

- 9) ocena kliniczna chorego z bólem;
- 10) ocena nasilenia bólu (ilościowa) – skale bólowe;
- 11) charakterystyka bólu (ocena jakościowa) – kwestionariusze i inne narzędzia oceny jakościowej;
- 12) ocena skuteczności leczenia bólu przewlekłego;
- 13) ocena kliniczna chorego z bólem przewlekłym;
- 14) farmakoterapia bólu;
- 15) niefarmakologiczne metody kontroli bólu;
- 16) skutki niewłaściwej kontroli bólu.

Dzień II. Zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowa:

- 1) epidemiologia, klinika i diagnostyka nagłego zatrzymania krążenia;
- 2) podstawy zaawansowanej resuscytacji oddechowej u dorosłych: ratunkowa drożność dróg oddechowych, techniki prowadzenia oddechu zastępczego, monitorowanie jakości i skuteczności wentylacji zastępczej;
- 3) podstawy zaawansowanej resuscytacji krążenia u dorosłych: techniki bezprzrządowego wspomaganie krążenia, technologie krążenia zastępczego, monitorowanie jakości i skuteczności krążenia zastępczego;
- 4) elektroterapia w nagłym zatrzymaniu krążenia i w stanach zagrażających NZK;
- 5) ratunkowe dostępy donaczyniowe;
- 6) farmakoterapia nagłego zatrzymania krążenia.

Dzień III. Zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowa (cd.):

- 1) epidemiologia i klinika nagłych zatrzymań krążenia u dzieci, odrębności anatomiczno-fizjologicznych wieku dziecięcego;
- 2) specyfika zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, niemowląt i dzieci: drożność dróg oddechowych, wentylacja zastępcza, wspomaganie krążenia, farmako- i płynoterapia;
- 3) współczesne zalecenia i algorytmy prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej: zespół resuscytacyjny – jego zadania i monitorowanie skuteczności;
- 4) resuscytacja krążeniowo-oddechowa w sytuacjach szczególnych: wstrząs anafilaktyczny, wstrząs kardiogeny, wstrząs septyczny, resuscytacja ciężarnych, podtopienie, hipotermia, porażenie prądem/piorunem, ostry zespół wieńcowy, udar mózgowy;
- 5) etyczne i prawne aspekty resuscytacji krążeniowo-mózgowej, DNR, stwierdzenie zgonu, śmierć mózgu;
- 6) wprowadzenie do intensywnej terapii poresuscytacyjnej: wentylacja zastępcza, protekcja centralnego układu nerwowego, hipotermia terapeutyczna, terapia nerkozastępcza, tlenoterapia hiperbaryczna.

Dzień IV. Ratunkowe leczenie urazów:

- 1) epidemiologia okołourazowych mnogich, ciężkich obrażeń ciała;
- 2) zadania ratownictwa medycznego i medycyny ratunkowej w postępowaniu okołourazowym: centra urazowe w Polsce – legislacja, finansowanie;
- 3) wstępna ocena poszkodowanych i postępowanie ratunkowe w mnogich obrażeniach okołourazowych w okresie przedszpitalnym: ocena kinetyki urazu, raport przedszpitalny, przekaz telemedyczny, transport chorego z obrażeniami okołourazowymi;

- 4) ocena wtórna pacjenta z mnogimi obrażeniami w szpitalnym oddziale ratunkowym: resuscytacja okołourazowa, *triage* śródszpitalny, diagnostyka przyłóżkowa, skale ciężkości urazów;
- 5) *Trauma team*: organizacja, zadania w leczeniu wstępnym obrażeń, ocena skuteczności;
- 6) krwotoki, okołourazowa resuscytacja płynowa;
- 7) wybrane procedury leczenia okołourazowego: drożność dróg oddechowych, torakotomia ratunkowa, drenaż opłucnowy, *damage control*.

Dzień V. Ratunkowe leczenie urazów (cd.):

- 1) specyfika urazów i postępowania okołourazowego u dzieci;
- 2) wybrane sytuacje leczenia okołourazowego: urazy u ciężarnych, obrażenia u osób w wieku podeszłym, urazy głowy i rdzenia kręgowego, urazy twarzoczaszki, urazy narządu wzroku;
- 3) wybrane sytuacje leczenia okołourazowego (cd.): urazy klatki piersiowej, urazy kończyn, urazy jamy brzusznej i miednicy małej, urazy oparzeniowe, urazy postrzałowe;
- 4) zdarzenia masowe i katastrofy, *triage* przedszpitalny.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz sprawdzian testowy i sprawdzian praktyczny z wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

19. Kurs: „Zdrowie publiczne”

Część I: Zdrowie publiczne

Zakres wiedzy:

1. Wprowadzenie do zagadnień zdrowia publicznego:

- 1) ochrona zdrowia a zdrowie publiczne, geneza, przedmiot zdrowia publicznego jako dyscypliny naukowej i działalności praktycznej;
- 2) wielosektorowość i multidyscyplinarność ochrony zdrowia, prozdrowotna polityka publiczna w krajach wysokorozwiniętych;
- 3) aktualne problemy zdrowia publicznego w Polsce i UE.

2. Organizacja i ekonomika zdrowia:

- 1) systemy ochrony zdrowia na świecie – podstawowe modele organizacji i finansowania, transformacje systemów – ich przyczyny, kierunki i cele zmian;
- 2) zasady organizacji i finansowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce;
- 3) instytucje zdrowia publicznego w Polsce: Państwowa Inspekcja Sanitarna, PARPA, KBPN, KCAIDS, zadania własne samorządu terytorialnego oraz administracji centralnej: organizacja, zadania, instrumenty działania;
- 4) wspólnotowe i międzynarodowe regulacje prawne ochrony zdrowia;
- 5) podstawowe pojęcia ekonomii zdrowia: popyt i podaż świadczeń zdrowotnych, odmienności rynku świadczeń zdrowotnych od innych towarów i usług, asymetria informacji i pełnomocnictwo, koncepcje potrzeby zdrowotnej, równość i sprawiedliwość społeczna oraz efektywność jako kryterium optymalnej alokacji zasobów, koszty bezpośrednie i pośrednie choroby, koszty terapii i następstw choroby;
- 6) ocena technologii medycznych jako narzędzie podejmowania decyzji alokacji publicznych środków na opiekę zdrowotną;

- 7) zasady funkcjonowania systemu refundacji leków w Polsce: cele i narzędzia polityki lekowej państwa a regulacje wspólnotowe;
- 8) wskaźniki stanu zdrowia i funkcjonowania opieki zdrowotnej w krajach OECD.

3. Zdrowie ludności i jego ocena:

- 1) pojęcie zdrowia i choroby – przegląd wybranych koncepcji teoretycznych;
- 2) społeczne i ekonomiczne determinanty zdrowia;
- 3) podstawowe pojęcia epidemiologii, mierniki rozpowszechnienia zjawisk zdrowotnych w populacji;
- 4) epidemiologia jako narzędzie zdrowia publicznego: źródła informacji o sytuacji zdrowotnej oraz określanie potrzeb zdrowotnych ludności;
- 5) sytuacja zdrowotna Polski na tle Europy i świata;
- 6) procesy demograficzne a planowanie celów systemu ochrony zdrowia;
- 7) epidemiologia wybranych chorób zakaźnych: zakażenia wewnątrzszpitalne w Polsce i w Europie.

4. Promocja i profilaktyka zdrowotna:

- 1) podstawowe definicje: profilaktyka, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna;
- 2) geniza, kierunki działania i strategie promocji zdrowia;
- 3) rola edukacji pacjenta w systemie opieki zdrowotnej;
- 4) zasady Evidence Based Public Health;
- 5) programy zdrowotne jako narzędzie profilaktyki i promocji zdrowia (NPZ, NPZChN, Polhealth, NPZNPT, NPOZP, przegląd programów samorządowych).

5. Bioetyka:

- 1) etyczne podstawy zdrowia publicznego: prawa człowieka a system opieki zdrowotnej, etyczne modele systemów opieki zdrowotnej, wolność indywidualna i jej granice w obszarze polityki zdrowotnej, solidaryzm społeczny, sprawiedliwość w dostępie do świadczeń zdrowotnych, równy dostęp do świadczeń zdrowotnych;
- 2) kluczowe wartości zdrowia publicznego: wartość zdrowia, wartość autonomii pacjenta, prywatność, zdrowie populacji, odpowiedzialność obywatela a odpowiedzialność władz publicznych za jego zdrowie;
- 3) wybrane dylematy etyczne zdrowia publicznego: równość dostępu do świadczeń a efektywność systemu opieki zdrowotnej, wysoka jakość świadczeń a efektywność systemu opieki zdrowotnej, wszechstronność a równość w dostępie do świadczeń, pluralizm światopoglądowy a działania władz publicznych w obszarze zdrowia publicznego, wyrównywanie nierówności zdrowotnych, refundacja kosztów leczenia i leków, finansowanie procedur o wysokiej kosztocłonności, finansowanie leczenia chorób rzadkich;
- 4) rola lekarza w zdrowiu publicznym: lekarskie standardy etyczne i ich związek ze zdrowiem publicznym, lekarz w promocji i profilaktyce zdrowotnej, konflikty interesów pracowników ochrony zdrowia;
- 5) zagadnienia zdrowia publicznego w wybranych regulacjach bioetycznych: regulacje etyczne samorządów zawodów medycznych, Europejska Konwencja Bioetyczna.

Czas trwania części I: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Część II: Orzecznictwo lekarskie

Zakres wiedzy:

- 1) system zabezpieczenia społecznego choroby i jej następstw w Polsce;
- 2) rodzaje świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz warunki ich nabywania;

- 3) ogólne zasady i tryb przyznawania świadczeń dla ubezpieczonych i ich rodzin;
- 4) rola i zadania lekarzy leczących w procesie ubiegania się przez pacjenta o przyznanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego;
- 5) rola orzecznictwa lekarskiego w zabezpieczeniu społecznym;
- 6) zasady i tryb orzekania lekarskiego o:
 - a) czasowej niezdolności do pracy,
 - b) potrzebie rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej,
 - c) okolicznościach uzasadniających przyznanie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego lub przedłużonego okresu zasiłkowego,
 - d) celowości przekwalifikowania zawodowego,
 - e) prawie do renty socjalnej,
 - f) niezdolności do pracy zarobkowej i jej stopniach,
 - g) całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
 - h) inwalidztwie funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych,
 - i) niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - j) okresie trwania: niezdolności do pracy, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - k) niepełnosprawności dzieci i dorosłych,
 - l) procentowym uszczerbku na zdrowiu;
- 7) opiniodawstwo sądowo-lekarskie;
- 8) Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF);
- 9) orzecznictwo lekarskie w ubezpieczeniach komercyjnych;
- 10) rola kompleksowej rehabilitacji w prewencji rentowej.

Czas trwania części II: 3 dni (24 godziny dydaktyczne).

Czas trwania kursu ogółem – część I i część II: 8 dni (64 godziny dydaktyczne).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

20. Kurs: „Prawo medyczne”

Cel kursu:

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu kursu wykaże się znajomością podstawowych przepisów prawa w zakresie wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentystry oraz odpowiedzialności w zawodach lekarza i lekarza dentystry.

Zakres wiedzy:

- 1) zasady sprawowania opieki zdrowotnej w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zasady wykonywania działalności leczniczej:
 - a) świadczenia zdrowotne,
 - b) podmioty lecznicze – rejestracja, zasady działania, szpitale kliniczne, nadzór,
 - c) działalność lecznicza lekarza, lekarza dentystry w formie praktyki zawodowej,
 - d) nadzór specjalistyczny i kontrole;
- 3) zasady wykonywania zawodu lekarza:
 - a) definicja zawodu lekarza,
 - b) prawo wykonywania zawodu,
 - c) uprawnienia i obowiązki zawodowe lekarza,

- d) kwalifikacje zawodowe,
- e) eksperyment medyczny,
- f) zasady prowadzenia badań klinicznych,
- g) dokumentacja medyczna,
- h) prawa pacjenta a powinności lekarza (pojęcie świadomej zgody, prawo do odmowy udzielenia świadczenia),
- i) stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyn zgonu;
- 4) zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego:
 - a) prawa i obowiązki osoby ubezpieczonej i lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,
 - b) organizacja udzielania i zakres świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,
 - c) dokumentacja związana z udzielaniem świadczeń z tytułu ubezpieczenia;
- 5) zasady wypisywania recept na leki oraz zleceń na wyroby medyczne;
- 6) zasady działania samorządu lekarskiego:
 - a) zadania izb lekarskich,
 - b) prawa i obowiązki członków samorządu lekarskiego,
 - c) odpowiedzialność zawodowa lekarzy – postępowanie wyjaśniające przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej, postępowanie przed sądem lekarskim;
- 7) uregulowania szczególne dotyczące postępowania lekarza w innych ustawach, w tym w szczególności:
 - a) sztucznej prokreacji,
 - b) przeszczepiania narządów i tkanek,
 - c) przerywania ciąży,
 - d) zabiegów estetycznych,
 - e) leczenia paliatywnego i stanów terminalnych,
 - f) chorób psychicznych,
 - g) niektórych chorób zakaźnych,
 - h) przeciwdziałania i leczenia uzależnień,
 - i) badań klinicznych;
- 8) odpowiedzialność prawna lekarza – karna, cywilna:
 - a) odpowiedzialność karna (nieudzielenie pomocy, działanie bez zgody, naruszenie tajemnicy lekarskiej),
 - b) odpowiedzialność cywilna (ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej).

Czas trwania kursu: 3 dni (24 godziny dydaktyczne).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

B – Staże kierunkowe

Lekarz jest zobowiązany do odbycia niżej wymienionych staży. Czas trwania stażu podany jest w tygodniach i dniach roboczych w wymiarze czasu pracy 7 godzin 35 minut dziennie. Staż należy przedłużyć o każdy dzień nieobecności, w tym również o dni ustawowo wolne od pracy w danym roku.

1. Staż podstawowy w zakresie ginekologii onkologicznej

Zakres wiedzy teoretycznej:

W czasie stażu lekarz jest zobowiązany opanować wiedzę w zakresie:

- 1) prawidłowego zebrania wywiadu chorobowego (w tym wywiadu rodzinnego);
- 2) rozpoznania nowotworów w stadium przedinwazyjnym i inwazyjnym (badania kliniczne, ultrasonografia, rentgenodiagnostyka, diagnostyka izotopowa, endoskopia, diagnostyka hematologiczna, badania biochemiczne, markery surowicze);
- 3) określenia klinicznego stopnia zaawansowania nowotworu;
- 4) kwalifikacji do leczenia i ustalenia optymalnego planu leczenia (w tym leczenia skojarzonego) – umiejętności współpracy z patologiem i radioterapeutą;
- 5) leczenia chirurgicznego o założeniu radykalnym i paliatywnym stosowanego samodzielnie lub w ramach leczenia skojarzonego;
- 6) leczenia wspomagającego, ze szczególnym uwzględnieniem technik sztucznego odżywiania (pozajelitowe/dojelitowe), zasad racjonalnej antybiotykoterapii i profilaktyki lub leczenia powikłań zakrzepowo-zatorowych;
- 7) analizy wyniku badania histopatologicznego (umiejętność współpracy z patologiem i określenia rokowania);
- 8) ustalenia wskazań do leczenia uzupełniającego;
- 9) monitorowania efektów leczenia;
- 10) prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej dla celów codziennej praktyki klinicznej i badań naukowych;
- 11) prezentacji przypadków klinicznych podczas interdyscyplinarnych posiedzeń klinicznych.

Zakres umiejętności praktycznych:

W czasie stażu lekarz jest zobowiązany nabyć umiejętność samodzielnego:

- 1) wykonania badania klinicznego;
- 2) wykonania podstawowych zabiegów endoskopowych (kolposkopia, histeroskopia, cystoskopia, rektoskopia);
- 3) interpretowania wyników badań diagnostyki obrazowej dla celów ustalenia planu leczenia;
- 4) kwalifikowania do leczenia;
- 5) ustalenia planu badań diagnostycznych i stopniujących;
- 6) ustalenia wskazań do leczenia skojarzonego (chirurgicznego, chemioterapii, radioterapii);
- 7) wykonania zabiegów operacyjnych w ramach wykazu i liczby operacji, które lekarz powinien samodzielnie wykonać lub asystowanie do innych procedur chirurgicznych;
- 8) prowadzenia chorych po operacji;
- 9) wykonania badań kontrolnych w ramach monitorowania efektów leczenia;
- 10) wykonania biopsji aspiracyjnej cienkoigłowej/gruboigłowej węzła chłonного, guza piersi, guzów powłok ciała, paracentezy, punkcji odbarczającej jamy brzusznej z założeniem drenażu;
- 11) pobrania wycinków diagnostycznych do badania histopatologicznego i materiału do badania cytologicznego;
- 12) wykonania kaniulacji żył obwodowych.

W czasie stażu lekarz zobowiązany jest uczestniczyć (asystować) w następujących zabiegach (wymagania minimalne):

- 1) wycięcie macicy z powodu nowotworu;
- 2) wycięcie jajników z powodu nowotworu;
- 3) wycięcie sieci większej;
- 4) wycięcie sromu z powodu nowotworu;

- 5) usunięcie węzłów chłonnych pozaotrzewnowych;
- 6) wycięcie guza pozaotrzewnowego;
- 7) usunięcie węzłów chłonnych pachwinowych i biodrowych;
- 8) wycięcie wyrostka robaczkowego;
- 9) biopsja węzła chłonnego (w tym wycięcie węzła wartowniczego).

Forma zaliczenia stażu (u kierownika specjalizacji):

- 1) złożenie kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika specjalizacji wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

W celu umożliwienia oceny szkolenia przez kierownika specjalizacji, lekarz powinien prowadzić indeks wykonanych zabiegów i procedur medycznych, które będą omawiane podczas ww. oceny. Proponowane minimum danych: dane pacjenta (bez nazwiska), data zabiegu, nr księgi operacyjnej, lekarz operujący lub pierwsza asysta, nowotwór i jego zaawansowanie, rodzaj zabiegu, powikłania, cechy szczególne.

Czas trwania stażu: 60 tygodni (300 dni roboczych), w tym 52 tygodnie (260 dni roboczych) w klinice lub oddziale ginekologii onkologicznej oraz 8 tygodni (40 dni roboczych) w poradni ginekologii onkologicznej.

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

2. Staż kierunkowy w zakresie nowotworów piersi

Zakres wiedzy teoretycznej:

W trakcie stażu lekarz jest zobowiązany zapoznać się z zasadami:

- 1) diagnostyki, kwalifikacji do leczenia, stopniowania i ustalenia optymalnego planu leczenia w nowotworach piersi;
- 2) ustalania wskazań do leczenia skojarzonego nowotworów piersi;
- 3) ustalania wskazań do pierwotnego leczenia chirurgicznego nowotworów piersi o założeniu radykalnym;
- 4) chirurgii oszczędzającej i rekonstrukcyjnej w nowotworach piersi;
- 5) rehabilitacji pooperacyjnej po leczeniu nowotworów piersi;
- 6) oceny wyników leczenia chirurgicznego i skojarzonego nowotworów piersi.

Zakres umiejętności praktycznych:

W czasie stażu lekarz jest zobowiązany nabyć umiejętność samodzielnego wykonania:

- 1) biopsji aspiracyjnej cienkoigłowej/gruboigłowej/mammotomicznej guzów piersi;
- 2) amputacji piersi sposobem Maddena;
- 3) zabiegów oszczędzających w leczeniu nowotworów piersi (BCT);
- 4) zabiegów rekonstrukcyjnych po amputacji piersi.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 6 tygodni (30 dni roboczych), w tym 2 tygodnie (10 dni roboczych) leczenia chirurgicznego, 2 tygodnie (10 dni roboczych) leczenia systemowego oraz 2 tygodnie (10 dni roboczych) radioterapii.

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego lub ww. stażu.

3. Staż kierunkowy w zakresie onkologii klinicznej

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) wskazania i przeciwwskazania do stosowania chemioterapii jako wyłącznej metody leczenia nowotworów oraz w skojarzeniu z chirurgią i radioterapią;
- 2) rola i miejsce leczenia systemowego w protokole leczenia nowotworów (leczenie neo-adiuwantowe, indukcyjne, adiuwantowe, konsolidujące, paliatywne, terapia celowana);
- 3) działania niepożądane chemioterapii, możliwości zapobiegania oraz ich leczenia;
- 4) ocena wyników leczenia chemioterapią, protokoły leczenia systemowego stosowane w terapii nowotworów kobiecych narządów płciowych;
- 5) protokoły leczenia systemowego raka piersi;
- 6) specyfika badań klinicznych z udziałem chemioterapii (eksperymentalne programy leczenia).

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie onkologii klinicznej lub ww. stażu.

4. Staż kierunkowy w zakresie nowotworów układu pokarmowego

Zakres wiedzy teoretycznej:

W trakcie stażu lekarz jest zobowiązany nabyć wiedzę w zakresie:

- 1) ustalenia wskazań do leczenia skojarzonego nowotworów układu pokarmowego;
- 2) ustalenia wskazań do pierwotnego leczenia chirurgicznego nowotworów układu pokarmowego o założeniu radykalnym i paliatywnym;
- 3) optymalnej chirurgii onkologicznej (regionalnej: wycięcie + limfadenektomia) w nowotworach układu pokarmowego;
- 4) leczenia wspomagającego w nowotworach układu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem wskazań i technik sztucznego odżywiania, racjonalnej antybiotykoterapii i profilaktyki zakrzepowo-zatorowej.

Zakres umiejętności praktycznych:

W czasie stażu lekarz jest zobowiązany zapoznać się z zasadami:

- 1) pobierania materiału do badania cytologicznego i histopatologicznego z jamy brzusznej;
- 2) wykonania obarczającego nakłucia jamy otrzewnej (paracenteza);

- 3) optymalnego leczenia chirurgicznego nowotworów dolnego odcinka układu pokarmowego;
- 4) prowadzenia chorych po operacjach z powodu nowotworów układu pokarmowego;
- 5) wykonania przetok (stomii) odżywczych lub obarczających zewnętrznych;
- 6) wykonania odcinkowej resekcji jelita cienkiego i/lub grubego z powodu nowotworu złośliwego.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu;

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego lub ww. stażu.

5. Staż kierunkowy w zakresie urologii onkologicznej

Zakres wiedzy teoretycznej:

W trakcie stażu lekarz jest zobowiązany nabyć wiedzę w zakresie:

- 1) ustalenia wskazań do leczenia skojarzonego nowotworów układu moczowego;
- 2) ustalenia wskazań do pierwotnego leczenia chirurgicznego nowotworów układu moczowego o założeniu radykalnym i paliatywnym;
- 3) oceny wyników leczenia chirurgicznego i skojarzonego nowotworów układu moczowego.

Zakres umiejętności praktycznych:

W trakcie stażu lekarz jest zobowiązany zapoznać się z zasadami:

- 1) wykonania badań cystoskopowych;
- 2) właściwego leczenia chirurgicznego w przypadku śródoperacyjnych uszkodzeń moczowodu i pęcherza moczowego;
- 3) optymalnego leczenia chirurgicznego nowotworów pęcherza moczowego.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu): złożenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie (10 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego lub ww. stażu.

6. Staż kierunkowy w zakresie radioterapii

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) wskazania i przeciwwskazania do stosowania radioterapii jako wyłącznej metody leczenia nowotworów oraz w skojarzeniu z chirurgią i chemioterapią;
- 2) rodzaje aparatury do radioterapii (w tym brachyterapii);
- 3) zasady planowania leczenia w radioterapii (w tym brachyterapii);
- 4) ocena działań niepożądanych radioterapii oraz metody ich zapobiegania i leczenia;
- 5) ocena wyników radioterapii.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu): złożenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie radioterapii onkologicznej lub ww. stażu.

C – Szkolenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

Wykaz i liczba operacji, które lekarz powinien wykonać samodzielnie (kod A) – pod nadzorem lub z asystą specjalisty lub (kod B) – uczestniczyć jako pierwsza asysta

Lp.	Rodzaj operacji	Liczba operacji	Kod A	Kod B
1	Zmodyfikowane radykalne usunięcie macicy z przydatkami drogą brzuszną u chorych na raka szyjki macicy	10	2	8
2	Zmodyfikowane radykalne wycięcie macicy z przydatkami, z pobraniem wymazów otrzewnowych, samplikiem węzłów chłonnych miednicznych i ewentualnie paraaortalnych u chorych na nowotwory złośliwe trzonu macicy	15	5	10
3	Zmodyfikowane radykalne usunięcie macicy z przydatkami drogą brzuszną u chorych na nowotwory złośliwe jajnika	15	5	10
4	Wycięcie sromu i węzłów pachwinowo-udowych u chorych na raka sromu	3 kod A lub B		
5	Odcinkowe resekcje jelit	5 kod A lub B		
6	Zaopatrzenie uszkodzenia pęcherza moczowego i/lub moczowodów	10	5	5
	Łącznie	58		

Wymagane jest sporządzenie wykazu wykonanych operacji (potwierdzony protokołami

operacyjnymi podpisanymi przez kierownika specjalizacji).

D – Pełnienie dyżurów medycznych

Lekarz pełni dyżury medyczne w wymiarze przeciętnie 10 godzin 5 minut na tydzień lub wykonuje pracę w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy, w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej, tj. w wymiarze przeciętnie 48 godzin na tydzień, w tym dyżur medyczny, w przyjętym okresie rozliczeniowym.

W przypadku pełnienia dyżuru medycznego objętego programem szkolenia specjalizacyjnego w wymiarze uniemożliwiającym skorzystanie przez lekarza z prawa do co najmniej 11 godzinnego dobowego nieprzerwanego odpoczynku, lekarzowi powinien być udzielony okres odpoczynku bezpośrednio po zakończeniu pełnienia dyżuru medycznego zgodnie z art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r., o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 160 z późn. zm.). Okres odpoczynku, o którym mowa powyżej nie powoduje wydłużenia szkolenia specjalizacyjnego.

W trakcie każdego stażu lekarz pełni dyżury towarzyszące lub samodzielne, po dopuszczeniu przez kierownika specjalizacji lub kierownika danego stażu.

Lekarz pełni dyżury w oddziale, w którym odbywa dany staż.

E – Samokształcenie

1. Studiowanie piśmiennictwa

Lekarz powinien korzystać z aktualnych podręczników i czasopism naukowych z zakresu ginekologii onkologicznej, a także z innych źródeł wiedzy wskazanych przez kierownika specjalizacji.

2. Udział w działalności edukacyjnej towarzystw naukowych

Lekarz powinien brać czynny udział w zjazdach i/lub innych formach działalności towarzystw naukowych zajmujących się zagadnieniami diagnostyki i leczenia nowotworów ginekologicznych (minimum dwóch podczas trwania szkolenia specjalizacyjnego).

3. Przygotowanie pracy pogładowej

Lekarz jest zobowiązany do napisania pracy naukowej opublikowanej w recenzowanym czasopiśmie medycznym, której lekarz jest autorem lub współautorem, lub pracy pogładowej – na temat objęty programem specjalizacji.

4. Dodatkowe dni na samokształcenie

Lekarzowi odbywającemu kształcenie specjalizacyjne przysługuje od dnia 1 stycznia 2019 r., 6 dni rocznie na samokształcenie, przeznaczonych na udział w konferencjach, kursach naukowych, kursach doskonalących i innych szkoleniach, związanych bezpośrednio z realizowaną przez lekarza dziedziną szkolenia specjalizacyjnego, zgodnie z wyborem i potrzebami edukacyjnymi lekarza. Termin i sposób wykorzystania przez lekarza dodatkowych dni na samokształcenie wskazuje w uzgodnieniu z lekarzem kierownik specjalizacji poprzez odpowiednie skrócenie innych obowiązkowych elementów szkolenia specjalizacyjnego. Skrócenie to nie może dotyczyć kursów specjalizacyjnych a jedynie stażu podstawowego lub staży kierunkowych, przy czym wszystkie elementy szkolenia specjalizacyjnego (staże) muszą być zrealizowane i zaliczone. Kierownik specjalizacji w pierwszej kolejności decyduje o

odpowiednim skróceniu czasu trwania stażu podstawowego, a jedynie w przypadku braku takiej możliwości odpowiednio skraca czas trwania staży kierunkowych, przy czym staż kierunkowy nie może ulec skróceniu o więcej niż połowę czasu trwania przewidzianą programem specjalizacji. Dodatkowe dni na samokształcenie nie wykorzystane w danym roku specjalizacji nie przechodzą na kolejne lata szkolenia specjalizacyjnego.

V. OCENA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

Realizacja programu specjalizacji i postępy lekarza będą sprawdzane dwukrotnie: po pierwszym roku szkolenia i ponownie pod jego koniec. Lekarz i jego kierownik specjalizacji mają obowiązek przedłożenia konsultantowi krajowemu w dziedzinie onkologii klinicznej corocznego raportu dotyczącego rozwoju umiejętności oraz zdobytego doświadczenia.

1. Sprawdziany i kolokwia z wiedzy teoretycznej

Lekarz jest zobowiązany do:

- 1) zaliczenia sprawdzianu lub kolokwium na zakończenie każdego kursu specjalizacyjnego z zakresu wiedzy objętej programem kursu – u kierownika kursu;
- 2) złożenia kolokwium na zakończenie każdego stażu z zakresu wiedzy objętej programem stażu – u kierownika stażu/specjalizacji.

2. Kolokwia cząstkowe

Lekarz zalicza u kierownika specjalizacji niżej wymienione kolokwia z zakresu:

- 1) podstaw chirurgii onkologicznej;
- 2) podstaw radioterapii;
- 3) chemioterapii;
- 4) patomorfologii nowotworów;
- 5) epidemiologii;
- 6) organizacji walki z rakiem.

3. Bieżąca ocena oraz sprawdziany umiejętności praktycznych

Lekarz jest zobowiązany do zaliczenia sprawdzianu z umiejętności praktycznych po każdym stażu kierunkowym w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, wykonanych przez lekarza samodzielnie zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

4. Ocena pracy naukowej lub pogładowej

Kierownik specjalizacji ocenia przygotowane przez lekarza opracowania teoretyczne objęte programem specjalizacji: pracę naukową lub pogładową, lub opis przypadku o tematyce onkologicznej.

VI. CZAS TRWANIA SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

Czas trwania szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie ginekologii onkologicznej dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii wynosi 2 lata.

Lp.	Przebieg szkolenia	Czas trwania	
		liczba tygodni	liczba dni roboczych
1	Staż podstawowy w zakresie ginekologii onkologicznej	60	300
2	Staż kierunkowy w zakresie nowotworów piersi	6	30
3	Staż kierunkowy w zakresie onkologii klinicznej	4	20
4	Staż kierunkowy w zakresie nowotworów układu pokarmowego	4	20
5	Staż kierunkowy w zakresie urologii onkologicznej	2	10
6	Staż kierunkowy w zakresie radioterapii	4	20
7	Kursy specjalizacyjne	7 tyg. i 4 dni	39
8	Urlopy wypoczynkowe	10 tyg. i 2 dni	52
9	Dni ustawowo wolne od pracy	5 tyg. i 1 dzień	26
10	Samokształcenie	1	5
	Łącznie	104 tyg. i 2 dni	522
	Dodatkowe dni na samokształcenie (6 dni w każdym roku specjalizacji) przeznaczone na udział w konferencjach, kursach naukowych i doskonalących i innych szkoleniach w danej dziedzinie specjalizacji do wyboru lekarza	2 tyg. i 2 dni	12

W przypadku, gdy w czasie odbywania szkolenia specjalizacyjnego przypadnie rok przestępny, czas przewidziany na samokształcenie ulega zwiększeniu o jeden dzień.

VII. PAŃSTWOWY EGZAMIN SPECJALIZACYJNY

Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie ginekologii onkologicznej kończy się Państwowym Egzaminem Specjalizacyjnym, złożonym z egzaminu testowego i egzaminu ustnego:

- 1) egzamin testowy stanowi zbiór pytań testowych wielokrotnego wyboru z zakresu wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji;
- 2) egzamin ustny zawiera pytania ustne problemowe, dotyczące wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji.

Załącznik do programu specjalizacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii

STANDARDY AKREDYTACYJNE PODMIOTÓW SZKOLĄCYCH

– warunki, jakie musi spełnić jednostka w celu zapewnienia realizacji programu specjalizacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej

Podmiot prowadzący szkolenie specjalizacyjne jest zobowiązany spełnić poniższe standardy akredytacyjne:

1. *W zakresie prowadzenia działalności odpowiadającej profilowi szkolenia specjalizacyjnego:*
 - posiadanie w swojej strukturze organizacyjnej oddziału ginekologii onkologicznej lub innej komórki organizacyjnej posiadającej status podmiotu wykonującego działalność leczniczą, udzielającej specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ginekologii onkologicznej.
2. *W zakresie zapewnienia warunków organizacyjnych umożliwiających realizację programu specjalizacji określonej liczbie lekarzy:*
 - posiadanie odpowiedniego pomieszczenia dydaktycznego, wyposażonego w sprzęt audiowizualny, dostęp do Internetu oraz podstawowe podręczniki i czasopisma naukowe z zakresu objętego programem specjalizacji.
3. *W zakresie zapewnienia pełnienia nadzoru nad jakością szkolenia specjalizacyjnego:*
 - posiadanie komisji lub powołanie osoby odpowiedzialnej za ocenę jakości szkolenia, organizowanie cyklicznych spotkań z lekarzami odbywającymi szkolenie specjalizacyjne, przyjmowanie i analizowanie zgłaszanych przez lekarzy uwag dotyczących problemów w realizacji ww. szkolenia.
4. *W zakresie zapewnienia monitorowania dokumentacji szkolenia specjalizacyjnego danego lekarza:*
 - a) okresowa kontrola kart szkolenia specjalizacyjnego oraz indeksów wykonanych zabiegów i procedur medycznych lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne,
 - b) weryfikacja terminowości odbywania i zaliczania kursów specjalizacyjnych, staży kierunkowych oraz wykonywania zabiegów i procedur medycznych objętych programem specjalizacji, dokonywana przez komisję lub osobę odpowiedzialną za ocenę jakości szkolenia.
5. *W zakresie zapewnienia odpowiedniej kadry:*
 - posiadanie kadry specjalistów, którzy mogą pełnić funkcję kierownika specjalizacji lub kierownika stażu kierunkowego określonych w programie specjalizacji.

6. *W zakresie zapewnienia sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji programu specjalizacji:*
– posiadanie sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego w trybie hospitalizacji o profilu: ginekologia kliniczna – co najmniej pierwszy poziom referencyjny, zgodnie z przepisami regulującymi zasady realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.
7. *W zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych umożliwiających zrealizowanie programu specjalizacji określonej liczbie lekarzy:*
- prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej w dziedzinie ginekologii onkologicznej,
 - udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie i liczbie umożliwiającej wszystkim lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne, z uwzględnieniem staży kierunkowych, realizację programu specjalizacji, w tym wykonanie zabiegów i procedur medycznych określonych w programie specjalizacji, z uwzględnieniem staży kierunkowych,
 - zapewnienie dostępu w szpitalu, w którym znajduje się oddział występujący o akredytację, do 24- godzinnej izby przyjęć,
 - zapewnienie dostępu do OIOM-u lub łóżek intensywnej opieki,
 - pełnienie całodobowego dyżuru lekarskiego,
 - liczba hospitalizowanych chorych na nowotwory ginekologiczne i nowotwory piersi łącznie nie mniejsza niż 100 rocznie, w tym co najmniej 60 operacji rocznie wykonywanych z katalogu grup:
 - M01 – kompleksowe zabiegi dolnej części układu rozrodczego bez powikłań,
 - M06 – kompleksowe zabiegi dolnej części układu rozrodczego z powikłaniami,
 - M12 – bardzo duże zabiegi górnej części układu rozrodczego bez powikłań,
 - M13 – duże zabiegi górnej części układu rozrodczego,
 - M20 – kompleksowe zabiegi górnej części układu rozrodczego z powikłaniami,
 - M21 – bardzo duże zabiegi górnej części układu rozrodczego z powikłaniami,
 - dostęp do poradni ginekologii onkologicznej na terenie szpitala,
 - jedno miejsce szkoleniowe na 30 hospitalizacji z zakresu ginekologii onkologicznej rocznie.
8. *W zakresie zapewnienia lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne pełnienia dyżurów medycznych:*
– zapewnienie pełnienia dyżurów medycznych w wymiarze określonym w programie specjalizacji lub wykonywania pracy w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej.